

Decyzja
Prezydium KK
nr 121/17

ws. opinii o projekcie ustawy MRPiPS o zmianie ustawy o pomocy społecznej

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi do projektu ustawy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 4 sierpnia 2017 r. *o zmianie ustawy o pomocy społecznej.*

Wątpliwość budzi proponowany zapis art. 48a ust. 2a ustawy o pomocy społecznej (dalej ustawa), który umożliwia skierowanie osoby bezdomnej do schroniska dla osób bezdomnych przez gminę miejsca pobytu, na podstawie art. 101. ust 3 ustawy, bez konieczności wcześniejszego podpisania kontraktu socjalnego. Projektodawca w uzasadnieniu powołuje się na przypadki szczególnie podyktowane sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o schronienie, tymczasem art. 101. ust. 3 ustawy, odnosi się do właściwości miejscowej gminy, która zobowiązana jest do udzielenia pomocy osobie bezdomnej. Ponadto wskazać należy, że zdecydowana większość osób bezdomnych, to osoby znajdujące się w szczególnie uzasadnionej sytuacji, która w krótkim czasie nie ma możliwości ulec zmianie. W tej sytuacji, może dojść do nierównego traktowania osób bezdomnych. bowiem część z nich będzie przebywać w schronisku bez konieczności realizacji kontraktu socjalnego, a osoby z ostatnim meldunkiem w danej gminie będą zobowiązane do realizowania kontraktu. Zgodnie z definicją art. 6 pkt. 6 ustawy: „Kontrakt socjalny stanowi pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny”. Zgodnie z art. 48a ust. 2 ustawy, schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmocnienie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

Praca z osobami bezdomnymi jest wyjątkowo trudna ze względu na złożoność problemów osób dotkniętych bezdomnością. Kontrakt socjalny jest w tym zakresie wyjątkowo mobilizującym narzędziem pracy socjalnej. Dlatego, w opinii NSZZ

„Solidarność”, pozbawianie pracowników tego podstawowego narzędzia mija się z ideą zarówno kontraktu socjalnego, jak i pracy socjalnej. Jedynym powodem, który mógłby zwolnić obie strony z zawarcia takiego kontraktu mógłby być stan zdrowia osoby bezdomnej – brak świadomości co do podejmowanych czynności prawnych, który może określić jedynie lekarz. Natomiast nie zwalnia to służb społecznych (pracowników schroniska i pracownika socjalnego) z konieczności opracowania planu pomocy dla takiej osoby.

Zawarcie kontraktu socjalnego jest korzystne zarówno dla osób bezdomnych, jak i dla pracowników socjalnych, dla których taki kontrakt jest podstawowym narzędziem pracy z osobami wymagającymi wsparcia. Ustawodawca nie powinien niszczyć dorobku ostatnich lat i pozbawiać pracowników pomocy społecznej podstawowych narzędzi pracy.

Ponadto przedstawiony projekt zakłada wprowadzenie dodatkowego typu placówki udzielającej tymczasowego schronienia osobom bezdomnym, czyli „schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi”. Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, wynika to z konieczności wyeliminowania luki w zakresie możliwości uzyskania pomocy przez osoby, które z powodu bezdomności nie mają możliwości otrzymania świadczenia w formie usług opiekuńczych. Nie mniej istotnym powodem, w opinii NSZZ „Solidarność”, jest umieszczenie osób bezdomnych w placówce całodobowej, która świadczy usługi opiekuńcze, a nie jest placówką służby zdrowia ani domem pomocy społecznej, na umieszczenie w którym osoba bezdomna oczekuje. Stąd wątpliwości budzi projektowany zapis art. 48a ust. 2d, który zakłada, że pobyt w schronisku dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie może trwać dłużej niż 4 miesiące. Doświadczenie dowodzi, że miejsca w Domach Pomocy Społecznej zwalniają się w sposób naturalny, czyli najczęściej w związku ze śmiercią pensjonariusza. Dodatkowo zawsze istnieje kolejka oczekujących, co także wydłuża czas oczekiwania. Sztuczne wyznaczanie terminu będzie powodowało nie tylko problemy dla samej placówki, w której przebywa bezdomny, ale również dla Ośrodka Pomocy Społecznej, który będzie miał w obszarze opieki i zainteresowania daną osobę. Zdaniem NSZZ „Solidarność” należy rozważyć zapis, który będzie ten czas określał ogólnie np.: do czasu umieszczenia osoby bezdomnej w DPS.

Lubin, 29 sierpnia 2017 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek